

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-98-32/1-R77.1

Datum: 18. mart 2010.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Kevin Parker, predsjedavajući
sudija Burton Hall
sudija Howard Morrison

Sekretar: g. John Hocking

Presuda od: 18. marta 2010.

TUŽILAC

protiv

ZUHDIJE TABAKOVIĆA

JAVNO

PRESUDA O KAZNI

Tužilaštvo:

g. Paul Rogers
g. Kyle Wood

Branilac optuženog:

g. Steven Powles

I. UVOD I PROCEDURALNI KONTEKST

1. Optužnicom se Zuhdija Tabaković (dalje u tekstu: optuženi) tereti po šest tačaka za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo po pravilu 77(A) i (B) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), za njegovo ponašanje u oktobru 2008. godine.¹ Prema navodima, optuženi je od Jelene Rašić, tadašnjeg koordinатора predmeta odbrane Milana Lukića, 20. oktobra 2008., ili približno tog dana, dobio mito u iznosu od EUR 1.000 da potpiše lažnu izjavu koja je trebala biti upotrijebljena u postupku u predmetu *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića* (dalje u tekstu: predmet *Lukići*) koji se tada vodio na Međunarodnom sudu. Prema navodima, optuženi je takođe, na zahtjev Jelene Rašić, pronašao još dva muškarca voljna da u istu svrhu potpišu lažne izjave i te muškarce je upoznao s Jelenom Rašić 23. oktobra 2008., ili približno tog datuma. Ti muškarci su dali lažne izjave. Sažetak relevantnih dijelova tih izjava potom je uvršten u spisak svjedoka Lukićeve odbrane na osnovu pravila 65ter i zaveden na ovom Međunarodnom sudu, a sadržaj tih izjava uručen je tužilaštvu.

2. U skladu s nalogom za hapšenje izdatim 17. novembra 2009., optuženi je 23. novembra 2009. uhapšen u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini.² Prije dovođenja na Međunarodni sud, optuženi je pritvoren u Sarajevu i potom pušten na slobodu pod uslovima koje je odredio Sud Bosne i Hercegovine.³ Ostao je u Sarajevu pod tim uslovima do dovođenja u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Haagu 18. decembra 2009.⁴ Dana 22. decembra 2009., optuženi je prvi put stupio pred Sud i izjasnio se da nije kriv, po svim tačkama Optužnice.

3. Suđenje je bilo predviđeno za 15. mart 2010.⁵ Međutim, 11. marta 2010. tužilaštvo i odbrana optuženog podnijeli su "Zajednički zahtjev za razmatranje

¹ *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Optužnica od 30. oktobra 2009. Optužnica protiv optuženog potvrđena je 17. novembra 2009., a javna redigovana verzija je izdata 22. decembra 2009. godine.

² *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Povjerljivi Nalog za hapšenje i nalog za predaju, 17. novembar 2009.; v. takođe *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Povjerljivi Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, 17. mart 2010. (dalje u tekstu: Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne), par. 18.

³ Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, par. 18-20.

⁴ Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, par. 20.

⁵ *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Nalog o rasporedu, 5. mart 2010.

sporazuma o izjašnjanju o krivici" (dalje u tekstu: Zajednički zahtjev) prema kojem je optuženi pristao da se potvrdno izjasni o krivici po tri tačke Optužnice za nepoštovanje Međunarodnog suda (tačke 1, 3 i 4 Optužnice).⁶ Zajednički zahtjev je, između ostalog, sadržavao detaljnu izjavu optuženog u kojoj on potvrđuje da je sporazum sklopio slobodno, dobrovoljno i bezuslovno, kao i izjavu o činjenicama s potpisom optuženog koja predstavlja činjeničnu osnovu Zajedničkog zahtjeva.

4. Pretresno vijeće je po Zajedničkom zahtjevu rješavalo na pretresu u tom predmetu, koji je održan 15. marta 2010. Razmotrivši detaljne izjave optuženog i njegove odbrane, kao i činjeničnu osnovu o kojoj je postignut sporazum, Pretresno vijeće je postavilo optuženom pitanja u vezi s njegovom promijenjenom izjavom o krivici, nakon čega je, u skladu s pravilom 62*bis* Pravidnika, utvrdilo da se uvjerilo da se optuženi potvrdno izjasnio o krivici (a) dobrovoljno, (b) raspoložujući potrebnim informacijama, (c) nedvosmisleno i (d) na dovoljnoj činjeničnoj osnovi za postojanje krivičnih djela za koje se optuženi tereti i za učestvovanje optuženog u njima.⁷ Uz saglasnost Pretresnog vijeća, izjave optuženog o krivici po tačkama 1, 3 i 4 Optužnice (nepoštovanje Međunarodnog suda) promijenjene su u "kriv", a tužilaštvo je predložilo povlačenje tačaka 2, 5 i 6 Optužnice.⁸ Pretresno vijeće je proglasilo optuženog krivim po tačkama 1, 3 i 4 Optužnice i odbacilo druge optužbe. Pretresno vijeće je saslušalo detaljnu argumentaciju u vezi s kaznom i potom optuženom izreklo kaznu zatvora u trajanju od tri mjeseca.⁹ U svojoj usmenoj odluci, Pretresno vijeće je reklo da pismeno obrazloženje kazne slijedi. U ovoj presudi se iznose zaključci i obrazloženje Pretresnog vijeća.

II. RELEVANTNE ČINJENICE

5. Prema činjeničnoj osnovi o kojoj je postignut sporazum i argumentima u prilog ublažavanju kazne koje je iznijela njegova odbrana, optuženi je priznao da je 20. oktobra 2008. u zamjenu za iznos od EUR 1.000 potpisao lažnu izjavu koju je odbrana Milana

⁶ Javna redigovana verzija Zajedničkog zahtjeva izdana je 15. marta 2010. (*Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Obavijest o podnošenju javnog redigovanog Sporazuma o izjašnjanju o krivici, 15. mart 2010.).

⁷ *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Pretres u vezi s nepoštovanjem Međunarodnog suda, 15. mart 2010. (dalje u tekstu: Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda), T. 27-30.

⁸ Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 23.

⁹ Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 31, 71.

Lukića trebala upotrijebiti u predmetu *Lukići*.¹⁰ Novac i nepotpisanu izjavu dobio je od Jelene Rašić, bivšeg koordinatora predmeta iz tima odbrane Milana Lukića.¹¹ Optuženi je za sve događaje o kojima se govori u izjavi koju je potpisao priznao da ih nije vidio i da u njima nije učestvovao.¹²

6. Optuženi je takođe potvrdio da je, nedugo nakon što je potpisao lažnu izjavu od 20. oktobra 2008., stupio u kontakt s dva muškarca, koji se navode pod pseudonimima X i Y,¹³ koji su se obojica složili da će potpisati dodatne lažne izjave za potrebe odbrane Milana Lukića i da je tu dvojicu muškaraca upoznao s Jelenom Rašić 23. oktobra 2008.¹⁴ Istoga dana, X i Y su potpisali lažne izjave koje su trebale biti upotrijebljene u predmetu *Lukići* i za to dobili svaki po EUR 1.000.¹⁵ Zbog greške koja se ticala datuma u prvobitno potpisanim lažnim izjavama, a na zahtjev Jelene Rašić, trojica muškaraca su 5. decembra 2008. potpisala izmijenjene lažne izjave s promijenjenim datumom.¹⁶

7. Optuženi je 30. decembra 2008. dobrovoljno dao kopiju svoje potpisane lažne izjave od 20. oktobra 2008. istražitelju u Kancelariji MKSJ-a u Sarajevu, u Bosni i Hercegovini.¹⁷ Dostavljanjem lažne izjave tužilaštvu 30. decembra 2008. počela je saradnja optuženog s tužilaštvom koja je dovela do toga da je učestvovao u osam razgovora s tužilaštvom, da je identifikovao X i Y i druge osobe umiješane u događaje na koje se Optužnica odnosi, kao i da je pružio drugi relevantni materijal.¹⁸

8. Ime optuženog, kao i imena X i Y, bila su uvrštena u Spisak odbrane Milana Lukića na osnovu pravila 65ter u predmetu *Lukići*, zajedno sa sažetim prikazom pitanja o kojima su oni trebali svjedočiti, u podnesku koji je Pretresnom vijeću dostavljen 19.

¹⁰ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 1, 3.

¹¹ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 1, 7.

¹² Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 8.

¹³ Zajednički zahtjev, par. 12-16, 21; v. *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Zahtjev za korištenje pseudonima u javnoj redigovanoj verziji Sporazuma o izjašnjavanju o krivici, 12. mart 2010.; v. takođe Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 22.

¹⁴ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 11-15.

¹⁵ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 11-15.

¹⁶ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 16.

¹⁷ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 3, 17.

¹⁸ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 10, 15, 17-18, 23; Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, Pregled Tabakovićevih postupaka i saradnje s Tužilaštvom.

novembra 2008.,¹⁹ a lažne izjave koje su optuženi, X i Y potpisali, s izmjenama od 5. decembra 2008., odbrana Milana Lukića je tužilaštvu dostavila 20. januara 2009. Međutim, odbrana Milana Lukića je 23. januara 2009. podnijela zahtjev za odobrenje da ukloni optuženog, X i Y sa svog spiska na osnovu pravila 65ter²⁰ i oni zapravo nisu svjedočili kao svjedoci odbrane u predmetu *Lukići*. Djelimično na osnovu informacija dobivenih od optuženog, tužilaštvo je potom zatražilo i dobilo odobrenje da optuženog, X i Y pozove kao svjedoke u postupku pobijanja.²¹ Y je 3. aprila 2009. svjedočio kao svjedok tužilaštva u postupku pobijanja. Optuženi na kraju nije svjedočio.²²

III. ODMJERAVANJE KAZNE

9. Prema pravilu 77(G) Pravilnika, maksimalna kazna koja se može izreći osobi proglašenoj krivom za nepoštovanje Međunarodnog suda jeste kazna zatvora od najviše sedam godina ili novčana kazna od najviše EUR 100.000, ili oboje.

10. Tužilaštvo je, u skladu s pravilom 62ter(ii) Pravilnika, iznijelo stav da je u ovom predmetu primjerena jedinstvena kazna zatvora u rasponu od četiri do šest mjeseci i da nije primjerena nikakva novčana kazna.²³ Odbrana optuženog je izjavila da su primjerene opomena ili manja novčana kazna i pozvala je Pretresno vijeće da izrekne kaznu kojom će osigurati da optuženi bude odmah pušten na slobodu.²⁴

11. U skladu s članom 24(2) Statuta Međunarodnog suda i pravilom 101(B) Pravilnika, Pretresno vijeće je pri određivanju primjerene kazne koju će izreći optuženom dužno uzeti u obzir, između ostalog, faktore poput težine krivičnog djela, ličnih prilika osuđene osobe, kao i eventualne otežavajuće i olakšavajuće okolnosti, uključujući eventualnu značajnu saradnju optužene osobe s tužiocem prije ili poslije izricanja osuđujuće presude.

¹⁹ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Povjerljivi Podnesci Milana Lukića na osnovu pravila 65ter(G) s povjerljivim dodacima, 19. novembar 2008.

²⁰ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Povjerljivi Drugi zahtjev Milana Lukića za izmjenu spiska na osnovu pravila 65ter, 23. januar 2009.

²¹ *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Povjerljiva Odluka u vezi sa svjedocima u postupku pobijanja, 25. mart 2009.

²² *Tužilac protiv Milana Lukića i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Pretres, 3. april 2009., T. 6739.

²³ Zajednički zahtjev, par. 3; Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 23.

²⁴ Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, par. 35; Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 64.

12. Po mišljenju Pretresnog vijeća, krivično djelo nepoštovanja Suda koje uključuje podmićivanje potencijalnog svjedoka obično nalaže izricanje duže kazne zatvora. Međutim, u okolnostima u ovom predmetu postoje važne olakšavajuće okolnosti koje su, po mišljenju Pretresnog vijeća, značajan faktor u prilog optuženom. Prvo, same potvrдне izjave o krivici. Drugo, nakon što je potpisao lažnu izjavu i angažovao još dvojicu ljudi da učine isto, optuženi je, po svemu sudeći, sam spoznao težinu onoga što je učinio i preduzeo je korake da neutralizuje štetu koju bi njegovo ponašanje moglo nanijeti sprovođenju pravde. Zato što je obavijestio tužilaštvo i s njim na razne načine sarađivao, lažni dokazi u vidu izjava optuženog, X i Y nisu izvedeni pred Vijećem koje je rješavalo u predmetu *Lukići a*, zahvaljujući svjedočenju Y, Vijeće je upoznato s koracima koji su preduzeti da bi se izveli lažni dokazi. Premda optuženom neki aspekti njegovog ponašanja, posebno to što je pokušao steći finansijsku korist kada se prvi put obratio tužilaštvu,²⁵ ne služe na čast, ipak je jasno da je optuženi, izlažući se mogućoj opasnosti, na kraju postupio odgovorno i s namjerom da otkloni rizik grubog kršenja pravde.

13. Pretresno vijeće se takođe uvjerilo da je zbog imovnog stanja optuženog nemoguće izreći novčanu kaznu koja bi bila primjerena njegovom ponašanju. On ima suprugu i djecu koji su finansijski ovisni o njemu. Uzeta je u obzir i osuđujuća presuda koja je optuženom ranije izrečena u Bosni i Hercegovini 2003. godine.²⁶

14. Optuženi je istakao da se ispričava i da se kaje zbog svog ponašanja,²⁷ premda Pretresno vijeće napominje da se već iz njegovog ponašanja kada je o toj stvari obavijestio tužilaštvo i njegovog potvrdnog izjašnjavanja o krivici vidjelo da se iskreno kaje.

15. Vijeću je na raspolaganju stajao pregled kazni u predmetima u vezi s nepoštovanjem Suda na ovom Međunarodnom sudu i na Međunarodnom krivičnom sudu za Ruandu. Okolnosti većine tih krivičnih djela suštinski se razlikuju od okolnosti u ovom predmetu i iz tih ranijih predmeta može se izvesti malo pravih smjernica.

²⁵ Zajednički zahtjev, Činjenična osnova izjašnjavanja o krivici, par. 17.

²⁶ Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 46-47 (djelimično zatvorena sjednica).

²⁷ Podnesak odbrane u prilog ublažavanju kazne, par. 10; Pretres u vezi s nepoštovanjem Suda, T. 55.

16. U vrijeme održavanja pretresa, 15. marta 2009., optuženi je proveo 87 dana u pritvoru Međunarodnog suda i bio je, po podizanju Optužnice, pritvoren tri dana u Bosni i Hercegovini. Uzevši u obzir sve te okolnosti, posebno pitanja koja se izričito razmatraju u ovom obrazloženju, i u skladu s pravilom 101 Pravilnika, Pretresno vijeće se uvjerilo da u vezi s tri osuđujuće presude treba izreći jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od tri mjeseca.

17. Pretresno vijeće napominje da je zahtjev optuženog za privremeno puštanje na slobodu dok čeka suđenje sada bespredmetan.²⁸

18. Osim toga, treba napomenuti da su Pretresnom vijeću od velike pomoći bili pomno sastavljeni i opširni podnesci odbrane i tužilaštva.

²⁸ *Tužilac protiv Zuhdije Tabakovića*, predmet br. IT-98-32/1-R77.1, Povjerljiva Molba za privremeno puštanje na slobodu, 4. januar 2010.

IV. DISPOZITIV

19. Iz gore navedenih razloga, Pretresno vijeće, nakon što je proglasilo Zuhdiju Tabakovića **KRIVIM** po tri tačke Optužnice za nepoštovanje Međunarodnog suda (tačke 1, 3 i 4 Optužnice) na osnovu pravila 77(A) Pravilnika i nakon što je **ODBACILO** tačke 2, 5 i 6 Optužnice,

IZRIČE Zuhdiji Tabakoviću jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od tri mjeseca;

NALAŽE da se optuženom na osnovu pravila 101(C) Pravilnika u izdržavanje kazne uračunaju periodi koje je proveo u pritvoru po podizanju Optužnice;

NALAŽE da se optuženi, po izdržavanju kazne, pusti na slobodu čim se izvrše potrebne formalnosti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

Dana 18. marta 2010.
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/

sudija Kevin Parker,
predsjedavajući

/potpis na originalu/
sudija Burton Hall

/potpis na originalu/
sudija Howard Morrison

[pečat Međunarodnog suda]